

3.3 Tavoitteena laaja-alainen osaaminen (OPS-perusteet)

Laaja-alaisella osaamisella tarkoitetaan tietojen, taitojen, arvojen, asenteiden ja tahdon muodostamaa kokonaisuutta. Osaaminen tarkoittaa myös kykyä käyttää tietoja ja taitoja tilanteen edellyttämällä tavalla. Siihen, miten oppilaat käyttävät tietojaan ja taitojaan, vaikuttavat oppilaiden omaksumat arvot ja asenteet sekä tahto toimia. Laaja-alaisen osaamisen lisääntynyt tarve nousee ympäröivän maailman muutoksista. Ihmisenä kasvaminen, opiskelu, työnteko sekä kansalaisena toimiminen nyt ja tulevaisuudessa edellyttävät tiedon- ja taidonalat ylittävää ja yhdistävää osaamista.

Arvot, oppimiskäsitys ja toimintakulttuuri luovat perustan osaamisen kehittymiselle. Kukin oppiaine rakentaa osaamista oman tiedon- ja taidonalansa sisältöjä ja menetelmiä hyödyntäen. Osaamisen kehittymiseen vaikuttavat sekä ne sisällöt, joiden parissa työskennellään että erityisesti se, miten työskennellään ja miten oppijan ja ympäristön vuorovaikutus toimii. Oppilaille annettava palaute sekä oppimisen ohjaus ja tuki vaikuttavat etenkin asenteisiin, motivaatioon ja tahtoon toimia.

Laaja-alaisia osaamiskokonaisuuksia on seitsemän ja niillä on useita liittymäkohtia toisiinsa. Niiden yhteisenä tavoitteena on perusopetuksen tehtävän mukaisesti ja oppilaiden ikäkauden huomioon ottaen tukea ihmisenä kasvamista, edistää demokraattisen yhteiskunnan jäsenyyden sekä kestävän ja liikunnallisen¹ elämäntavan edellyttämää osaamista. Erityisen tärkeätä on rohkaista oppilaita tunnistamaan oma erityislaatussa, omat vahvuutensa ja kehittymismahdollisuutensa sekä arvostamaan itseään.

Laaja-alaisen osaamisen tavoitteet täsmennetään vuosiluokkakokonaisuuksittain. Tavoitteet on otettu huomioon oppiaineiden tavoitteiden ja keskeisten sisältöalueiden määrittelyssä. Oppiainekuvauksissa osoitetaan oppiaineiden tavoitteiden yhteys laaja-alaiseen osaamiseen.

Porin kaupunki

Laaja-alaisen osaamisen edistäminen on koulun tehtävä, ja se kytkeytyy kasvatus- ja opetustyöhön sekä koulun toimintakulttuuriin. Koulujen tulee huolehtia, että laaja-alaisen osaamisen tavoitteet toteutuvat oppimisessa. Osa laaja-alaiseen osaamiseen liittyvistä tavoitteista liittyy tietoihin ja taitoihin, joihinkin tavoitteisiin päästään kiinnittämällä huomiota opetukseen, muuhun koulun toimintaan sekä koulun toimintakulttuuriin. Laaja-alaisen osaamisalueiden tavoitteiden toteutuminen edellyttää suunnitelmallista yhteistyötä opettajien kesken.

Porin kaupungissa on laadittu opetussuunnitelman tueksi toimintamalleja, kuten Kulttuuripolku (L2, L4), Turvapolku (L3), Liikuntapolku (L3), Työelämäpolku ja yrityskylävierailut (L6), digitaaliseen osaamiseen, ohjelmointiosaamiseen ja medialukutaitoon liittyvät polut (L5), Ympäristöpolku (L7) ja Nuorten porilaisten marssi -vaikuttamispolku (L7), joiden toteuttaminen kouluissa edistää laaja-alaisen osaamisalueiden tavoitteiden toteutumista. TVT-opetussuunnitelma (L5) on laadittu opetussuunnitelman lukuun 3.3.5 kaikkia kouluja sitovaksi.

¹ Perusopetuslaki 2 § 2 mom (245/2025)

Koulun opetussuunnitelmassa kuvataan:

- *mitkä ovat opetussuunnitelman perusteissa määritellyn laaja-alaisen osaamisen mahdolliset koulukohtaiset painotukset ja miten painottuminen ilmenee (muilta osin laaja-alaisen osaamisen kuvaamisessa opetussuunnitelman perusteiden tekstiä voidaan käyttää sellaisenaan)*
- *mitkä ovat ne järjestelyt ja toimenpiteet, joiden avulla laaja-alaisen osaamisen tavoitteiden toteutumisesta opetustyössä huolehditaan ja toteutumista seurataan (laaja-alaisen osaamisen tarkemmat tavoitteet määritellään vuosiluokkakokonaisuuksittain, katso luvut 13–15).*